

לכבוד גב' דורית ענבר סגנית יו"ר רשות השידור באמצעות פקס: 02-5015504	לכבוד מר משה גביש, עו"ד יו"ר רשות השידור באמצעות פקס: 02-5015504
--	---

הנדון: ערר על החלטת פסילת פרסומת

א.ג.ג,

מוגש בזאת ערר לפי סעיף 6 לכללי רשות השידור (תשדירי פרסומת והודעות ברדיו), תשנ"ג-1993. הערר מוגש על החלטת מנכ"ל רשות השידור, מר מרדכי שקלאר, לפסול תשדיר הקורא להכרה בכפרים הבדויים הבלתי מוכרים. התשדיר נוסח ומומן על ידי עמותת "במקום – מתכננים למען זכויות בתכנון" ו"המרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי".

הרקע

לאחר תכנון ארוך ומוקפד, פתחו עמותת במקום – מתכננים למען זכויות בתכנון (להלן: "במקום") והמרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי (להלן: המרכז), באמצעות משרד הפרסום יורו ת"א בקמפיין למען הכרה בכפרים הבדויים הבלתי מוכרים. במסגרת קמפיין זה חתמו במקום ויורו ת"א על הסכם פרסום עם שפ"מ, המייצגת את רשות השידור / קול ישראל (מצ"ב כנספח א'). לפי החוזה, התחייבה רשות השידור להעלות לשידור שמונה תשדירים ליום, במשך שבועיים ימים. הקמפיין זכה לחשיפה לא מבוטלת, ותגובות רבות החלו לזרום ל"במקום". לאחר היוועצות עם גורמים מקצועיים, החליטה עמותת במקום כי האפקט של הקמפיין ימוקסם אם משך שידור התשדירים יוארך בשלושה ימים נוספים. חוזה המשך נוסח ונחתם בהתאם (מצ"ב כנספח ב').

ביום שישי, 23 בנובמבר 2007, התקשר מר יוני בן-מנחם, מנהל רדיו קול ישראל, אל המשנה למנכ"ל שפ"מ, הגברת רבקה כץ. הגב' כץ התקשרה אל חברת יורו ת"א והודיעה לה, כי עקב "תלונות" אשר הגיעו לרשות השידור, החליטה הרשות להפסיק את שידורי הקמפיין. יצוין ויודגש כי הפסקת השידורים נעשתה לאחר שבועיים של שידורים, בעיצומו של הקמפיין, מייד לפני השגת האפקט המקסימלי של השידורים, באופן חד-צדדי ותוך הפרת ברורה של חוזה ההתקשרות.

התשדיר ופסילתו

זה לשון התשדיר: "כבר שישים שנה, ועדיין כ-50000 אזרחים ישראלים חיים בנגב ביישובים שהמדינה מגדירה בלתי מוכרים. במצב זה נמנעת מהם הזכות לקורת גג וכן אספקת מים, חשמל ושירותים חיוניים. הגיע הזמן להכיר ביישובים אלה, ולראות בתושביהם הבדויים אזרחים שווי זכויות".

לאחר שהח"מ דרש, בשם עמותת "במקום", לקבל את נימוקי החלטת המנכ"ל, נתקבל לידינו ביום 28.11.07 מכתבה של עו"ד מרסיה צוגמן. במכתב זה מסבירה עו"ד צוגמן כי החלטת הפסילה מעוגנת בסעיף 7 לכללי רשות השידור האוסר "שידור פרסומת הכוללת עניין השנוי במחלוקת פוליטית או אידיאולוגית בציבור". בבואה להסביר כיצד פרסומת אשר שודרה במשך שבועיים תמימים לפתע נמצאה כמעלה נושא המצוי במחלוקת אידיאולוגית או פוליטית בציבור, מסבירה עו"ד צוגמן: "עניין הכרה ביישובים הבדואים מצוי במחלוקת בציבור, ראה ריבוי התלונות שהתקבלו ברשות השידור כנגד השמעתו".

רוצה לומר: כל שצריך אדם כדי שנושא יהיה במחלוקת (ולפיכך – אסור לשידור) הוא ... לחלוק על תוכן השידור. קשה להעלות על הדעת גישה גורפת וקיצונית יותר להגבלה של דיון פתוח וחופשי.

ולעצם העניין: מה בתשדיר האמור יכול להוות בסיס למחלוקת פוליטית או אידיאולוגית? העובדות המצויינות בתשדיר הן ... עובדות, ולא בסיס למחלוקת. למעשה, העובדות הן קשות בהרבה: חלק מהיישובים הבדווים קיימים במקום לפני קום המדינה וחלקם הועברו למשכנם הנוכחי על ידי המדינה, במסגרת הרצון "לרכז" את האוכלוסיה הבדווית באזור הסייג. והנה, אי ההכרה באותם יישובים עצמם גוזרת על תושביהם לחיות תחת איום מתמיד, קפקאי, של צווי הריסה על בתיהם. יש להדגיש כי לאור פסיקת בית המשפט העליון בעניין הסכם ז'נבה (בג"ץ 10182/03 ח.ל. חינוך לשלום נ' רשות השידור), על רשות השידור לצמצם עד למינימום ההכרחי את היקף ההגבלות והאיסורים על חופש הביטוי ולבחון, גם כאשר מדובר בנושא שנוי במחלוקת, אם עיקרו של התשדיר הוא במסירת מידע.

עולה האפשרות, אם כך, שהקביעה הנורמטיבית, הדורשת להכיר ביישובים הבדווים ולראות בתושביהם אזרחים שווי זכויות היא המעוררת מחלוקת. כדאי לקרוא את המשפט הזה שוב. הפועל היוצא מהחלטת מנכ"ל רשות השידור הוא שהרשות, הממומנת על ידי מדינת ישראל, מסכימה לכך שהעמדה הדורשת יחס שווה לכל אזרחי ישראל, ללא הבדל דת, מוצא ולאום, היא עמדה אשר פתוחה למחלוקת כה עזה עד שלא ניתן אפילו לשרר קריאה לנהוג ביחס שווה לכל. ומה בדבר היישובים עצמם? הסדרת מעמד היישובים הוא נגזרת ישירה של היחס, השוויוני או המפלה, כלפי האוכלוסיה.

ההכרה ביישובים הבדווים כמוה כהכרה במעמד שווה הזכויות של תושביהם. אמירה שעמדה כזו מצויה במחלוקת מעמידה את המרהיב עוז להגות אותה באור עגום למדי.

לאור האמור, אבקשכם לקבל את הערר ולהורות למנכ"ל רשות השידור

1. להמשיך בשידור הפרסומת למשך יתרת הימים כמתחייב לאור חוזה ההתקשרות.
2. להמשיך בשידור הפרסומת משך שבוע נוסף, ללא חיוב נוסף, כדי לפצות במשהו על הנזק אשר נגרם לקמפיין הפרסום.

בברכה

ד"ר אמיר פז-פוקס, עו"ד

מ"מ יו"ר במקום – מתכננים למען זכויות בתכנון

העתקים:

מר מרדכי שקלאר, מנכ"ל רשות השידור
 מר אלישע שפיגלמן, נציב קבילות הציבור
 גב' חנה מצקביץ, היועמ"ש לרשות השידור
 מר יוני בן מנחם, מנהל קול ישראל.